

РЕШЕНИЕ

№ 50001

София, 20.02.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

Петчленен състав на Върховния касационен съд и Върховния административен съд, формиран на основание чл. 29г, ал. 4 от Закона за съдебната власт:

ПРЕДСЕДАТЕЛ: ТАТЯНА ХИНОВА
ЧЛЕНОВЕ: БИСЕРКА ЦАНЕВА
ЕМИЛИЯ ВАСИЛЕВА
БОНКА ДЕЧЕВА
ТАНЯ ОРЕШАРОВА

в открито съдебно заседание на двадесет и седми януари две хиляди двадесет и трета година при участие на секретаря Аврора Караджова, като изслуша докладваното от председателя дело № 20/2022 година по описа на ВКС, петчленен състав, и за да се произнесе, взе предвид следното:

Производството по делото е по реда на чл. 29н, ал. 4 – ал. 6 от Закона за съдебната власт (ЗСВ).

Образувано е по две жалби срещу решение от 26.06.2022 г. по чл. 29н, ал. 3 от ЗСВ на Избирателната комисия за избор на членове на Висшия съдебен съвет от квотата на съдиите, избрана с решение на Общото събрание на съдиите, свикано на основание чл. 29а, ал. 1 и ал. 6 от ЗСВ и проведено на 18.06.2022 г. в гр.София, (Решение от 26.06.2022 г. на Избирателната комисия за избор на членове на ВСС от квотата на съдиите).

Първата жалба, с рег. № ВСС-9650/04.07.2022 г., е от А. С. А. – съдия в Софийски градски съд и кандидат за избран член на Висшия съдебен съвет от квотата на съдиите, и Т. Б. Ж. – съдия в Административен съд София-град и кандидат за избран член на Висшия съдебен съвет от квотата на съдиите.

Втората жалба, с рег. № ВСС-9654/04.07.2022 г., е от В. Г. В. – съдия в Софийски градски съд и кандидат за избран член на Висшия съдебен съвет от квотата на съдиите, и В. А. Ц. – съдия в Районен съд Луковит.

Всеки от жалбоподателите оспорва законосъобразността на посоченото решение поради постановяването му при съществени нарушения на изборния процес, противоречие с материалноправни разпоредби и несъответствие на акта с целта на закона – отменителни основания по чл. 146, т. 3, т. 4 и т. 5 от Административнопроцесуалния кодекс (АПК). Молят съда да отмени оспорения акт и ВСС да бъде задължен да проведе нов избор, като излагат идентични доводи по отношение на незаконосъобразността на решението на Избирателната комисия.

Като съществени нарушения на административно производствените правила се сочат, че решението е постановено след проведен избор, при който в нарушение на чл. 360б, ал. 1 от ЗСВ е използвана информационна система, която не е съгласувана с министъра на правосъдието и министъра на електронното управление; използваната при избора информационна система не гарантира

тайната на гласуването и свободното волеизявление на гласуващите в нарушение на § 78, ал. 1 от Преходните и заключителните разпоредби на Закона за изменение и допълнение на Закона за съдебната власт (ДВ, бр. 28 от 2016 г., изм., ДВ, бр. 49 от 2018 г.), тъй като преди провеждане на избора не са отстранени, известни на Висшия съдебен съвет уязвимости на системата; изборът е проведен при спазване на чл. 11, ал. 2 от Правилата за провеждане на избори на членове на Висшия съдебен съвет от съдиите, прокурорите и следователите (Правилата), което „вътрешнослужебно“ правило противоречи на чл. 20, ал. 2 от ЗСВ, доколкото предполага упражняването на изборителното право на гласуващия по електронен път магистрат от действия на неговия административен ръководител, по начин даващ възможност за разкриване на изборното му поведение и затрудняване при упражняването на правото.

Поддържа се още, че допуснатите нарушения в процедурата на проведения избор водят до резултат, при който гласуването чрез информационната система не е пряко и тайно, резултатът съответно е в противоречие с разпоредбата на чл. 20, ал. 2 от ЗСВ и не съответства на целта на закона – проведения избор да е пряк и таен, сочен като честен и демократичен в жалбите.

Отправени са доказателствени искания, по които петчленният смесен съдебен състав от съдии от Върховния касационен съд и Върховния административен съд се е произнесъл с нарочни определения след изслушването на жалбоподателите. В открито съдебно заседание жалбоподателите А. А. и Т. Ж. се представляват от адвокат А. К., жалбоподателят В. В. се явява лично, жалбоподателката В. Ц. се явява лично и с упълномощения адвокат А. К. и адвокат М. Е.

От ответната Избирателна комисия за избор на членове на ВСС от квотата на съдиите М. И. Т., председател на Избирателната комисия, и Н. А. А., член на Избирателната комисия, лично в открито съдебно заседание изразяват становище по хода на делото, доказателствените искания и жалбите. Членовете на Избирателната комисия Ж. И. М.–К., М. К. Д.–Я., В. С. П., П. С. Г. и М. Й. М. са изпратили становища по хода на делото и за неоснователност на жалбите.

Членовете на Избирателната комисия Т. К. Д. и С. Е. С. не изразяват становище по жалбите.

Заинтересованите страни - избраните за членове на Висшия съдебен съвет от квотата на съдиите, изразяват становище по хода на делото, за недопустимост на жалбата на В. А. Ц., доказателствените искания и за неоснователност на останалите жалби както следва:

от М. К. Т. е постъпило писмено становище и се явява лично в открито съдебно заседание;

от Я. И. К. - в писмено становище и лично в открито съдебно заседание;

от М. Т. Т. – постъпило е писмено становище, в открито съдебно заседание се представлява от адвокат Д. Т., претендира разноски;

от В. М. П. – постъпило е становище по хода, в открито съдебно заседание се представлява от адвокат Д. Т., претендира разноски;

от Д. Б. А. – изпраща писмено становище по хода на делото и по жалбите, явява се лично в открито съдебно заседание;

от М. П. Д. е постъпило писмено становище, в открито съдебно заседание се представлява от адвокат Свилена Д., иска присъждане на разноски по представен в заседанието списък.

Жалбите на А. А., Т. Ж. и В. В. са процесуално допустими, доколкото същите са подадени в срока по чл. 29н, ал. 4 ЗСВ и са насочени срещу подлежащ на обжалване според закона акт – Решение от 26.06.2022 г. по чл. 29н, ал. 3 ЗСВ на

Избирателната комисия за избор на членове на ВСС от квотата на съдиите, избрана с решение на Общото събрание на съдиите, свикано на основание чл. 29а, ал. 1 и 6 ЗСВ и проведено на 18.06.2022 г. в гр.София, с което се обявява резултатът от избора. Жалбоподателите са активно легитимирани да обжалват посоченото решение, тъй като по отношения на тях като кандидати за изборни членове на ВСС от квотата на съдиите, които не са били избрани, е налице непосредствен, пряк и личен интерес да обжалват посочения акт като непосредствено засягащ правната им сфера.

Жалбата на В. А. Ц. – съдия в Районен съд Луковит, чрез пълномощник адв. А. Е. К., срещу решение от 26.06.2022 г. на Избирателната комисия за избор на членове на ВСС от квотата на съдиите е недопустима за разглеждане по същество, поради липса на правен интерес от страна на оспорващия, като съображенията за това са следните:

Съгласно разпоредбата на чл. 120, ал. 2 от Конституцията на Република България (Конституцията) гражданите и юридическите лица могат да обжалват всички административни актове, които ги засягат, освен изрично посочените със закон. Конституционният съд е дал задължително тълкуване на посочената разпоредба в Решение № 21 от 26.10.1995 г. по к. д. № 18 от 1995 г., според което: „Съгласно чл. 120, ал. 2 от Конституцията, гражданите и юридическите лица могат да обжалват пред съдилищата всички административни актове, включително вътрешнослужебните, щом тези актове нарушават или застрашават техни права или законни интереси и не са изключени изрично със закон от съдебно обжалване.“. Конституционната разпоредба на ал. 2 на чл. 120 определя обжалваемост на всички административни актове, но при задължителното условие – обжалваният акт да засяга лицето, което го обжалва, тоест същият да има пряк и непосредствен интерес от обжалване. Този конституционен принцип е заложен в разпоредбата на чл. 147, ал. 1 от Административнопроцесуалния кодекс (АПК), приложим на основание чл. 29н, ал. 6 ЗСВ.

За жалбоподателя в съдебното производство следва да е налице правен интерес от оспорване по смисъла чл. 147, ал. 1 АПК, съгласно която разпоредба право да оспорват административния акт имат гражданите и организациите, чиито права, свободи или законни интереси са нарушени или застрашени от него или за които той поражда задължения.

Грамматическото и логическото тълкуване на цитираната разпоредба води до извода, че правото на оспорване на административните актове е обусловено от наличие на личен и пряк интерес у оспорващия. Интересът е личен и пряк, когато оспореният акт непосредствено засяга правната сфера на оспорващия или създава опасност от непосредствено засягане на негови права, свободи и законни интереси, или непосредствено създава задължения за него. В случая нито една от тези предпоставки не е налице.

Настоящият състав приема, че оспореният акт – решение от 26.06.2022 г. на Избирателната комисия за избор на членове на ВСС от квотата на съдиите, не засяга пряко и непосредствено правната сфера на жалбоподателката Ц.. Развитите доводи в жалбата и в допълнително представено становище, чрез процесуални представители адв. Е. и адв. Б., за допустимост на оспорването, са неоснователни.

В административния процес правото на жалба зависи от въздействието, което административният акт оказва върху правната сфера на лицата. Преценява се налице ли е негативен правопроменящ, правопрекрятяващ или правопогасяващ ефект спрямо конкретен субект. Оспорването следва да цели премахване на неблагоприятните правни последици, които актът поражда за оспорващия,

респективно към предотвратяване възникването на неблагоприятни последици за него.

От отношението на правния субект в изборния процес, каквото е и настоящото административно правоотношение, се определя и правният интерес от оспорване на актовете по неговото провеждане. В случая е проведено Общо събрание на съдиите за избор на членове на Висшия съдебен съвет от квотата на съдиите. Пряко засегнати от решението по чл. 29н, ал. 4 ЗСВ на избирателната комисия, с което се обявява резултатът от избора, са кандидатите за изборни членове на ВСС от квотата на съдиите, които не са били избрани. Спрямо тях актът би представлявал отрицателно волеизявление, което засяга пряко и непосредствено тяхното пасивно избирателно право. Жалбоподателката В. А. Ц. е съдия в Районен съд Луковит и предвид изложеното в жалбата, не се спори, че именно в това качество е подала жалба. Този факт обаче не обуславя наличие на пряк и непосредствен интерес на същата да обжалва решение от 26.06.2022 г. на избирателната комисия за избор на членове на ВСС от квотата на съдиите, тъй като с издадения акт не е налице пряко и непосредствено засягане на нейни лични права и интереси по смисъла на чл. 147, ал. 1 АПК и чл. 15 АПК.

Жалбоподателката Ц. не е кандидат за член на ВСС от квотата на съдиите. Нейната кандидатура не е предложена и съответно същата не е участвала в развитата процедура в качеството на кандидат. В този смисъл от крайния резултат за нея не са настъпили неблагоприятни последици от неизбиране за определена длъжност – избран член на ВСС от квотата на съдиите. С евентуалната отмяна на решението за избор на членове на ВСС от квотата на съдиите, за нея няма да се получи по-благоприятно положение или да се отстрани неблагоприятен резултат. Поради това жалбоподателката Ц. не установява засягане на свое субективно право, свобода или законен интерес, тоест жалбата е извън границата на лично непосредствено и пряко отстояване на права.

Твърденията на жалбоподателката Ц. относно ограничаване на правото ѝ да участва пряко в избора на членове на ВСС на етапа при произвеждане на избора в неговия втори тур (повторно гласуване), осъществен на 26.06.2022 г. и доводите за противоречие на Правилата за провеждане на избори за членове на Висшия съдебен съвет от съдиите, прокурорите и следователите, приети с решение на Пленума на ВСС по Протокол № 7/17.02.2022 г., с Конституцията и ЗСВ, както и за вероятното порочно въздействие на тези правила и на информационната система за електронно гласуване върху цялостния изборен процес, са обстоятелства свързани с непряко, косвено и чисто хипотетично засягане на нейни права и интереси, което не обуславя наличие на правен интерес от съдебно оспорване, поради липса на изискуемите предпоставки на чл. 147, ал. 1 АПК, посочени по-горе.

В случая, като отчита обстоятелството, че не се засяга пряко и непосредствено правната сфера на жалбоподателката Ц., съдът приема, че същата не легитимира правен интерес от търсената съдебна защита, при което жалбата е недопустима за разглеждане.

Липсата на правен интерес от обжалване е абсолютна отрицателна процесуална предпоставка, обуславяща недопустимост на съдебното производство.

Предвид посочените съображения подадената жалба се явява процесуално недопустима, поради което и на основание чл. 159, т. 4 АПК следва да се остави без разглеждане.

Съдът, като взе предвид становищата и исканията на страните, събраните доказателства за изясняване на делото от фактическа и правна страна и ги обсъди поотделно и в тяхната съвкупност, приема за установено следното от фактическа страна:

Съгласно представения по делото пълен стенографски протокол от Общото събрание на съдиите за избор на членове на Висшия съдебен съвет, проведено на 18.06.2022 г., с решение по т. 2 от Дневния ред на събранието и в изпълнение на изискванията на чл. 29ж, ал. 2 и чл. 29з, ал. 1 от ЗСВ съдиите Ж. М.–К., В. С. П., М. И. Т., М. К. Д.–Я., Т. К. Д., П. С. Г., Н. А. А., Сибила Е. С. и М. Й. М. са избрани от събранието за девет редовни членове на Избирателната комисия на съдиите. Със същото решение като резервни членове на Избирателната комисия са избрани съдиите М. Д. М., К. Н. М., К. К. Ф., С. С. И. и Е. Л. Д..

С решение по т. 3 от Дневния ред на събранието са избрани членовете на избирателните секции, както следва: редовни членове за секцията, гласуващи по електронен път - съдиите А. М., Д. Т., Д. К., респ. резервни членове – съдиите П. П. и В. Н.; редовни членове на секцията, гласуващи с хартиени бюлетини - съдиите Д. Н., Н. Н., Е. Л., респ. резервни членове съдиите М. С. и Красен В.

На Общото събрание са избрани председател на Избирателната комисия - М. И. Т., съдия във ВКС, и председатели на Избирателна секция – електронно гласуване, Д. К., съдия в Апелативен съд София, и на Избирателна секция за гласуване с хартиени бюлетини – Е. Л., съдия в Софийския районен съд.

На същото Общо събрание са изслушани и кандидатите за членове на Висшия съдебен съвет от квотата на съдиите.

Представен е пълен стенографски протокол от Общото събрание на съдиите за избор на членове на Висшия съдебен съвет, проведено на 25.06.2022 г., от който е видно, че след проведено между 08.00 ч. и 18.01 ч. гласуване, при общ брой 2197 магистрати, имащи право на глас, съгласно списъка по чл. 29д от ЗСВ, Избирателната комисия констатира следните резултати: гласували с хартиена бюлетина общо 146; гласували чрез системата за електронно дистанционно гласуване общо 1296; общ брой на гласувалите 1442.

По делото е представен протокол от 25.06.2022 г. на Избирателна секция № 1 (хартиена бюлетина), с който се установява, че избирателите по списък са 281, дописаните в списъка по решение на Избирателната комисия са 24, общият брой избиратели са 305, гласували са 146 със 142 действителни и 4 недействителни бюлетини. Към разглеждания протокол са представени съответните избирателни списъци – първоначален и списък на дописаните гласуващи, както и четири отделни протоколни решения от 25.06.2022 г. на Избирателната комисия, с които се изключват от избирателния списък за електронно дистанционно гласуване и се включват в избирателния списък за гласуване с хартиена бюлетина общо двадесет и четирима съдии. Решенията на Избирателната комисия са постановени след като е установено, че в резултат от извършената проверка в системата за електронно гласуване, в електронната система „Избори 2022 – за кандидати от квотата на съдиите“ не е упражнено право на гласуване по електронен път.

Видно от протокол от 25.06.2022 г. на Избирателна секция № 1 (хартиена бюлетина), при преброяване на действителните гласове са установени следните резултати за кандидатите: А. А. – 49 гласа; А. А. – 70 гласа; В. П. – 41 гласа; В. В. – 59 гласа; Д. А. – 48 гласа; Д. М. – 62 гласа; И. К. – 17 гласа; Й. Д. – 62 гласа; К. Л. – 47 гласа, Л. Н. – 17 гласа; М. Т. – 53 гласа; М. Т. – 44 гласа; М. Д. – 31 гласа; Т. Ж. – 49 гласа; Я. К. – 55 гласа.

С протоколно решение от 25.06.2022 г. на Избирателна комисия и по искане с вх. № ВСС-9350/24.06.2022 г., подадено от кандидатите за членове на Висшия съдебен съвет - А. А., Д. М., В. В., Т. Ж. и А. А., Избирателната комисия е приела по т. 1: „Да се осигури техническа възможност за визуализация на процеса на броене на хартиените бюлетини от Избирателна секция № 1 чрез обезпечаване на съответната техника“. Същевременно със същото решение по т. 2 Избирателната

комисия: „Оставя без уважение искането за огласяване съдържанието на всяка една хартиена бюлетина при броенето им чрез публично прочитане от член на избирателната секция на съответното гласуване, поради липса на такова изискване в Правилата“.

В нарочен протокол от 25.06.2022 г. са отчетени решенията на Избирателната комисия по т. 1 и т. 2 по искане с вх. № ВСС-9350/24.06.2022 г. и е засвидетелствано, че е извършено „Преброяване на бюлетините, като всяка от тях се показва пред камера“.

По делото е представен и протокол от 25.06.2022 г. на Избирателна секция № 2 (електронно дистанционно гласуване), с който се установява, че избирателите по списък са 1916, избирателни талона са деактивирани за 24 съдии от списъка, общият брой гласували е 1296, действителните гласове са 1292, а недействителните са 4. Към протокола е представен списък на имащите право на глас в Избирателна секция № 2, в който са включени съдиите с деактивирани избирателни талони.

Представена е електронна кореспонденция между Т. С., в качеството му на директор на дирекция „Информационни технологии и съдебна статистика“ във Висшия съдебен съвет, и Е. Д., в качеството му на представител на „АБАТИ“ АД, свидетелстваща за извършена проверка за системните отразявания в Системата за електронно дистанционно гласуване относно 24 съдии, чиято промяна в начина на гласуване е разглеждана от Избирателната комисия поради изрично заявяване, че поради невъвеждане и неактивиране на талоните за гласуване от страна на административните ръководители на РС Стара Загора, РС Луковит и РС Елхово те са в невъзможност да осъществят гласуване по заявения начин. Тази кореспонденция свидетелства, че никой от 24-те съдии не е упражнил право на глас чрез Системата за електронно дистанционно гласуване, поради което избирателната комисия е взела решение съдиите да бъдат изключени от избирателния списък за електронно дистанционно гласуване и да бъдат включени в избирателния списък за избор на членове на ВСС за гласуване с хартиена бюлетина.

Съгласно протокол от 25.06.2022 г. на Избирателна секция № 2, към който неразделна част представлява приложената разпечатка от Системата за електронно дистанционно гласуване, при преброяване на действителните гласове са установени следните резултати за кандидатите: А. А. – 231 гласа; А. А. – 348 гласа; В. П. – 567 гласа; В. В. – 308 гласа; Д. А. – 508 гласа; Д. М. – 300 гласа; И. К. – 235 гласа; Й. Д. – 354 гласа; К. Л. – 302 гласа; Л. Н. – 136 гласа; М. Т. – 646 гласа; М. Т. – 623 гласа; М. Д. – 414 гласа; Т. Ж. - 245 гласа; Я. К. – 638 гласа.

Въз основа на констатирания общ брой гласували, съгласно протоколите на двете Избирателни секции, Избирателната комисия в протокол от 25.06.2022 г. е приела, че са гласували повече от половината от действащите съдии, имащи права да гласуват, поради което проведеният избор е редовен съгласно чл. 29к, ал. 2 от ЗСВ. Протоколът от 25.06.2022 г. свидетелства, че Избирателната комисия при преброяване на вота е установила 4 бр. недействителни хартиени бюлетини и 4 бр. недействителни гласувания по електронен път. Съответно, приет е общ брой на действителните гласове 1434 – хартиен и електронен вот. Разпределението на действителните гласове за кандидатите е както следва: А. А. – 280 гласа; А. А. – 418 гласа; В. П. – 608 гласа; В. В. – 367 гласа; Д. А. – 556 гласа; Д. М. – 362 гласа; И. К. – 252 гласа; Й. Д. – 416 гласа; К. Л. – 349 гласа; Л. Н. – 153 гласа; М. Т. – 699 гласа; М. Т. – 667 гласа; М. Д. – 445 гласа; Т. Ж. 294 гласа; Я. К. – 693 гласа.

При тези резултати Избирателната комисия в свое решение по т. 1 от протокола е обявила, че при избора няма избрани кандидати за членове на Висшия съдебен съвет от квотата на съдиите. С т. 2 от посоченото протоколно решение

Избирателната комисия е решила продължаване на избора на 26.06.2022 г. като „гласуването с хартиени бюлетини ще се извърши в тази зала, а гласуващите чрез системата за дистанционно гласуване могат да гласуват със същия код“.

По преписката е представено и решение на Избирателната комисия от 25.06.2022 г., постановено от редовния състав на комисията, в който в отделен документ се преповтарят установяванията и волеизявленията на Избирателната комисия, обективирани в протокола от 25.06.2022 г.

Представеният протокол от заседанието на Избирателната комисия, проведено на 25.06.2022 г., като документ свидетелства и за продължение на избора на членове на Висшия съдебен съвет от квотата на съдиите от Общото събрание на съдиите на 26.06.2022 г. Продължението на избора е проведено между 08.00 и 18.00 часа.

След приключване на изборния ден на 26.06.2022 г. и въз основа на получените протоколи от работата на Избирателните секции Избирателна комисия е приела, че общият брой на гласувалите съдии е 1411, от които с хартиена бюлетина са гласували 120, от тях 118 действителни и 2 недействителни бюлетини, съгласно протокола на Избирателна секция № 1, а по електронен път – 1291, съгласно протокола на Избирателна секция № 2.

По делото е представен протокол от 26.06.2022 г. на Избирателна секция № 1 (хартиена бюлетина), с който се установява, че избирателите по списък са 305, няма дописани избиратели в списъка, общият брой избиратели е 305, гласували са 120 със 118 действителни и 2 недействителни бюлетини. Към разглеждания протокол е представен съответният избирателен списък. Видно от разглеждания протокол на Избирателна секция № 1, при преброяване на действителните гласове са установени следните резултати за кандидатите: А. А. – 35 гласа; А. А. – 59 гласа; В. П. – 35 гласа; В. В. – 51 гласа; Д. А. – 47 гласа; Д. М. – 52 гласа; И. К. – 5 гласа; Й. Д. – 6 гласа; К. Л. – 42 гласа; Л. Н. – 8 гласа; М. Т. – 52 гласа; М. Т. – 33 гласа; М. Д. – 39 гласа; Т. Ж. - 35 гласа; Я. К. – 52 гласа.

Представен е Протокол от 26.06.2022 г. на Избирателна секция № 2 (електронно дистанционно гласуване), с неразделна част приложена разпечатка от Системата за електронно дистанционно гласуване, съгласно който при преброяване на действителните гласове са установени следните резултати за кандидатите: А. А. – 209 гласа; А. А. – 375 гласа; В. П. – 610 гласа; В. В. – 316 гласа; Д. А. – 544 гласа; Д. М. – 291 гласа; И. К. – 196 гласа; Й. Д. – 398 гласа; К. Л. – 293 гласа; Л. Н. – 104 гласа; М. Т. – 669 гласа; М. Т. – 643 гласа; М. Д. – 513 гласа; Т. Ж. - 214 гласа; Я. К. – 647 гласа.

Въз основа на преброяването на гласовете от общ брой 1409 действителни гласа в двете изборни секции, Избирателната комисия е извела следните резултати за кандидатите: А. А. – 244 гласа; А. А. – 434 гласа; В. П. – 645 гласа; В. В. – 367 гласа; Д. А. – 591 гласа; Д. М. – 343 гласа; И. К. – 201 гласа; Й. Д. – 404 гласа; К. Л. – 335 гласа; Л. Н. – 112 гласа; М. Т. – 721 гласа; М. Т. – 676 гласа; М. Д. – 552 гласа; Т. Ж. 249 гласа; Я. К. – 699 гласа.

При посочените резултати Избирателната комисия констатира, че кандидатът М. Т. е получила повече от половината от действителните гласове (721 гласа от 1409 действителни), видно от представения протокол от 26.06.2022 г. Останалите кандидати съответно се класират според броя на получените гласове.

При тези съображения и на основание чл. 29л, ал. 3 и ал. 4 от ЗСВ Избирателната комисия е приела единодушно решение, с което е обявила за избрани за членове на Висшия съдебен съвет от квотата на съдиите следните кандидати: М. К. Т., Я. И. К., М. Т. Т., В. М. П., Д. Б. А., М. П. Д.

По преписката е представено и решение на Избирателната комисия от 26.06.2022 г., постановено от редовния състав на комисията, в което като в отделен документ се преповтарят установяванията и волеизявленията на Избирателна комисия, отразени в протокол от 26.06.2022 г. на Общото събрание на съдиите за избор на членове на ВСС.

По делото са предоставени и са приети като относими с оглед твърденията в жалбите и в изпълнение на указанията на съда по отправените доказателствени искания, следните документи:

Извадка от Пълен стенографски протокол № 7 от проведено заседание на Пленума на Висшия съдебен съвет от 17.02.2022 г., в частта му, касаеща приемането на Решение по т. 29 от Дневния ред относно „Проект на Правила за провеждане на избори на членове на Висшия съдебен съвет от съдиите, прокурорите и следователите“. Съгласно решение по т. 29.1 на Пленума на Висшия съдебен съвет по протокол № 7/17.02.2022 г., на основание чл. 29б, ал. 1 от ЗСВ, са приети Правила за провеждане на избори на членове на Висшия съдебен съвет от съдиите, прокурорите и следователите.

На заседание на Съдийската колегия на Висшия съдебен съвет на 21.06.2022 г. е постигнато съгласие за включване на допълнителна точка в Дневния ред по искане от председателя на Софийски градски съд за въвеждане в системата за електронен избор за всеки магистрат на изборния от него начин на гласуване, както и сканирани изображения на попълнените и подписани декларации по чл. 6, ал. 2 от Правилата за провеждане на избори на членове на Висшия съдебен съвет. От представения по делото пълен стенографски протокол от това заседание на Съдийската колегия, на което са изслушани служители от администрацията на Висшия съдебен съвет, председателят на Софийския градски съд и началникът на ИТ-отдела в Софийския градски съд относно изпълнението и конкретно спазването на сроковете по чл. 6, ал. 1 и ал. 3 от Правилата, се установява, че декларациите са изпратени от административния ръководител в срока по чл. 6, ал. 3, изр. второ от Правилата, декларациите са своевременно сканирани и подготвени за въвеждане („качване“) в информационната система за електронен избор, както и че с оглед изборния начин за гласуване от повечето магистрати е необходимо не само въвеждането на декларациите за избора на гласуване, но и на навременното въвеждане на талоните за електронно гласуване, за да могат да бъдат активирани в изборния ден и съответно достъпни за гласуване, както и с оглед допълването на избирателните списъци.

С решение по т. 27.1 по протокол № 25/21.06.2022 г. от заседание на Съдийската колегия на Висшия съдебен съвет е взето решение: „Възлага на администрацията на ВСС да осигури техническа възможност на административния ръководител на Софийски градски съд за въвеждане в системата за електронен избор за всеки магистрат изборния от него начин на гласуване, както и сканирани изображения на попълнените и подписани декларации по чл. 6, ал. 2, съгласно изискването на чл. 6, ал. 3 от Правилата за провеждане на избори за членове на Висшия съдебен съвет от съдиите, прокурорите и следователите, в срок до 23.06.2022 г., включително.“

По т. 27.2 Съдийската колегия указва на административния ръководител на Софийски градски съд да събере информация от съдиите, съдържаща потвърждение, че действително са избрали да гласуват по електронен път.

От приетото по делото извлечение от протокол № 22/23.06.2022 г. от заседание на Пленума на Висшия съдебен съвет се установява, че е гласувано против предложението на министъра на правосъдието в Дневния ред като допълнителна точка 47 да се включи Становище на министъра на електронното

управление относено съгласуване на информационната система за избор на членове на Висшия съдебен съвет по реда на чл. 360б от ЗСВ.

По делото няма данни и не се спори, че Информационната система за електронен избор на членове на Висшия съдебен съвет от квотата на съдебната власт не е съгласувана по реда на чл. 360б от ЗСВ.

От представения по делото протокол № 25/21.07.2022 г. от заседание на Пленума на Висшия съдебен съвет, се установява разглеждане на Становище от министъра на електронното управление относно съгласуване на Информационната система за електронен избор на членове на Висшия съдебен съвет от квотата на съдебната власт, съгласно чл. 360б от ЗСВ (одобрено с решение на Пленума на ВСС по протокол № 24/14.07.2022 г., т. 2), по което Пленумът с решение по т. 1.1 е приел, че „НЕ ИЗПРАЩА за съгласуване на основание чл. 360б от Закона за съдебната власт на министъра на електронното управление и на министъра на правосъдието Информационната система за електронен избор на членове на Висшия съдебен съвет от квотата на съдебната власт.“

Със заповед № ВСС-9315/24.06.2022 г. на главния секретар на Висшия съдебен съвет във връзка с организиране на провеждането на „Общото събрание на прокурорите за избор на член на ВСС“ е разпоредено на 24.06.2022 г., в 17.00 часа, комисия от представители на администрацията на Висшия съдебен съвет, на Избирателна комисия и Избирателна секция № 2 да запечати сървърното помещение на Висшия съдебен съвет.

Видно от протокол от 24.06.2022г., в 17.00 часа, седемчленна комисия, съгласно посочената по-горе заповед е запечатала „прозореца на сървърното помещение и входната врата към него“ като е констатирано наличие на камера, проследяваща достъпа до сървърното помещение.

Видно от протокол от 27.06.2022 г., петчленна комисия от представители от администрацията на Висшия съдебен съвет (трима) и по едни представител на Избирателната комисия и Избирателна секция № 2, са установили, че „сървърното помещение е запечатано по начина, по който е запечатано на 24.06.2022 г. – лепенките са непокътнати“ и е пристъпено към отпечатване на помещението.

По делото е приет Договор № ВСС-6420/14.04.2022 г., с който Висшия съдебен съвет, като възложител, възлага на „АБАТИ“ АД, като изпълнител, да изпълни дейности по провеждане на електронно гласуване за избор на членове на Висшия съдебен съвет от съдиите, прокурорите и следователите.

Като Приложение № 1 към писмо от 03.08.2022 г. на главния секретар на Висшия съдебен по делото е представена разпечатка, отразяваща изчерпателно кореспонденцията по електронна поща и чрез приложението за обаждания и съобщения „VIBER“, свидетелстваща за управление – съдействие и отговаряне, от представители на Висшия съдебен съвет на получени сигнали за затруднения при използване на системата за електронно гласуване от гласуващи потребители.

По делото са представени и приети списъци на съдиите с активирани по реда на чл. 11, ал. 5 от Правилата талони за електронно дистанционно гласуване и списъци на гласувалите съдии, за които е удостоверено, че са се регистрирали и са упражнили право на вот чрез електронно гласуване.

Във връзка с основните възражения на оспорващите страни, касаещи функционалностите на електронната система за електронно дистанционно гласуване, са установени следните правнозначими факти:

Процесната система за електронно дистанционно гласуване на ВСС е създадена от дружеството „АБАТИ“ АД, като част от проект „Електронно правосъдие - проучване и изграждане на единна комуникационна и информационна

инфраструктура и единен електронен портал на Съдебната Власт”, стартирал през 2013 година и осъществен по проект на ВСС по ОПАК.

Основната част от разработката на системата за електронен избор на членове на ВСС от квотата на съдебната власт е разработена в рамките на обществена поръчка „Разработване и внедряване на единен портал за електронно правосъдие и обучение за работа с единен портал за електронно правосъдие”.

През 2015 година е проведена обществена поръчка за изготвяне на софтуер, в която са зададени основните изисквания към всички компоненти на единния портал, към които спада и системата.

Използваният софтуер на системата за електронен избор на членове на Висшия съдебен съвет от квотата на съдебната власт е инсталиран на сървърите на ВСС през 2017 година, като тя е изградена от няколко софтуерни приложения, работещи на 7 броя виртуални машини (виртуални компютри), с имена, както следва: AdmApp; AdmDB; eApp; eDB; PubApp; VoteApp и VoteDB. На шест от виртуалните машини системата е инсталирана с версия на файловете от 04.04.2017 г., а една – Системата admApp, е инсталирана (актуализирана) на 15.10.2019 г.

Инсталирането на приложенията се извършва върху виртуалните машини, на които предварително е инсталирана операционна система Microsoft Windows Server 2008/2008 R2 и Microsoft .NET Framework 4.5.

Информационната система за електронен избор на членове на Висшия съдебен съвет от квотата на съдебната власт се състои от четири сайта (части) и работи на следния принцип:

1. Сайт за Администриране - служи за създаване и администриране на сесиите за електронно гласуване. Сайтът е достъпен само от вътрешната мрежа на ВСС.

2. Сайт с избирателни списъци - служи за въвеждане, редакция и управление на списъка с избиратели и начина на тяхното гласуване. Реализиран е като сайт, към който могат да се свързват по сигурен криптиран канал оторизираните лица за управлението на списъците, т. е. той е достъпен само за потребители с разрешен достъп за управление на списъците.

3. Сайт за електронно гласуване - сайтът служи за гласуване на магистратите за избор съответно на съдии, прокурори или следователи, достъп до който магистратите имат след верификация в по-горния модул със списъците.

4. Публичен сайт - сайтът е публично достъпен с информация за кандидатите и резултатите от проведеното гласуване. В този сайт се верифицират гласоподавателите.

Изходният (Сорс) код на информационната система за електронен избор на членове на Висшия съдебен съвет от квотата на съдебната власт се съхранява в касата на главния секретар на ВСС. Системата има архив, като са архивирани директно самите виртуални машини в края на изборния ден и се съхраняват на компютър в дирекция ИТСС на ВСС. В системата се въвеждат списък на избирателите и списък на кандидатите, които се дават от ВСС. Според бройката на гласоподавателите на случаен принцип се генерират кодове за гласуване (талони), които представляват случайно генериран уникален адрес за гласуване (URL адрес) и случайно генериран уникален код (парола) за гласуване. Практиката е да се генерират и няколко „резервни” кода за по-висока оперативност, в случай на загубен или унищожен вече предоставен код. За изборите също така се правят хартиени пликове, надписани с друг код, в които се поставят разпечатаните кодове (талони). Пликовете се правят от „АБАТИ“ АД и се предоставят впоследствие на ВСС и съответно на административните ръководители на съдилищата. Готовите пликове с талони за гласуване се избират от съдията и му се предоставят като

гласоподавател след подписване и въвеждане на декларация. Талоните се активират в системата от административните ръководители на съдилищата. Всеки съдия срещу подпис и след представяне на декларация получава плик. В системата се регистрира номерът на плика, който е получил. В системата са записани номерата на пликите и URL адресите за гласуване. След регистрация съответният URL адрес се активира за гласуване. Еднозначно може да бъде свързан гласоподавател с URL адрес. По този начин софтуерът следи гласуването да бъде само от активирани URL адреси (за които има подадена декларация от съдия). IP адресите на гласувалите се записват в журналите на Уеб сървъра за http и https трафик. Там също така са записани и цифровите отпечатъци (useragents) на интернет браузерите, от които е гласувано. При анализ на тези данни може да бъде възстановена информацията кой съдия е гласувал електронно, в колко часа, от кой IP адрес и с какво устройство. Уеб сървърът, на който са установени данните за гласувалите, се намира във ВСС и достъпът до неговите журнали (лог файлове) е ограничен. По време на гласуването гласувалите със системата се отчитат с натрупване в таблица „e-vote.election“, намираща се в сайта за електронно гласуване. След края на изборния ден чрез приложението „мигратор.exe“ натрупаните данни се копират в таблица „election.db“ и се визуализират в публичния сайт, след което комисията отпечатва протокола за проведения избор, който прилага, и сумира резултатите с отразените в протокола от избора с хартиени бюлетини.

С решение по т. 1.1 от Протокол № 6/09.02.2022 г. Пленумът на Висшия съдебен съвет е възложил на представляващия на ВСС да организира и проведе обществена поръчка чрез „събиране на оферти с обява“, с предмет: „Одит на информационната и комуникационна сигурност на Информационната система за електронен избор на членове на Висшия съдебен съвет от квотата на съдебната власт“. С решение по т. 1.2 от Протокол № 6/09.02.2022 г. Пленумът на Висшия съдебен съвет е възложил на директора на дирекция ИТСС в случай, че от изпълнението на услуга с предмет „Одит на информационната и комуникационна сигурност на Информационната система за електронен избор на членове на Висшия съдебен съвет от квотата на съдебната власт“ са констатирани уязвимости и се налагат преработки за подобряване на информационната сигурност на ИСЕИ, да предприеме действия за сключване на договор за възлагане на обществена поръчка с предмет „Отстраняване на уязвимости след проведен одит на Информационната система за електронен избор на членове на Висшия съдебен съвет от квотата на съдебната власт“, съгласно „Вътрешните правила за управление на цикъла на обществените поръчки във Висшия съдебен съвет“. Одитът на информационната и комуникационна сигурност на Информационната система за електронен избор на членове на Висшия съдебен съвет от квотата на съдебната власт е възложен на „Сиела Норма“ АД, като окончателният доклад от одита, извършен от проф. В. Д. по възлагане от „Сиела Норма“ АД, е представен на 28.03.2022 г. В одитния доклад са констатирани осемнадесет на брой уязвимости на системата, като нито една от тях не е категоризирана като високо рискова. Докладът съдържа две категории препоръки: краткосрочни и в перспектива. Относно краткосрочните препоръки е отбелязано, че те биха могли да бъдат отстранени в рамките на 10 – 20 дни, като е обърнато внимание, че при провеждане на поръчка за отстраняването им има опасност от въвеждане на нови уязвимости с оглед краткия срок, високите изисквания към разработчиците и сложността на системата. В тази връзка е препоръчано единствено да бъде премахната ролята на супер администратора, тъй като това може да бъде извършено от страна на експертите на ВСС. Препоръките в перспектива следва да бъдат осъществени с

пътна карта от обхват поне 5 – 10 години напред. Заключение на доклада е, че системата за електронно гласуване може да се използва на предстоящите избори без изменение, тъй като последната въпреки констатирани малко на брой уязвимости, гарантира както тайната на вота, така и невъзможността за манипулиране на резултатите.

След обсъждане на така представения доклад и изслушване на проф. В. Д. в заседание, проведено на 31.03.2022 г., Пленумът на ВСС е приел доклада с констатациите на „Сиела Н.“ АД за извършен одит на информационната и комуникационна сигурност на Информационната система за електронен избор на членове на Висшия съдебен съвет от квотата на съдебната власт (решение по т. 10.2); отменил е решението по т. 1.2 от Протокол № 6/09.02.2022 г. на Пленума на ВСС (решение по т. 10.3) и е възложил на директора на дирекция „Информационни технологии и съдебна статистика“ в администрацията на Висшия съдебен съвет да промени паролата на супер администратора в Информационната система за електронен избор на членове на Висшия съдебен съвет от квотата на съдебната власт и да предаде паролата за съхранение в касата на главния секретар на Висшия съдебен съвет (решение по т. 10.4).

По настоящото дело е прието и заключение на тричленна компютърно-техническа експертиза, изготвено от вещи лица А. Н. К., Т. Д. Б. и Д. С. К. след запознаване с техническото описание на програмния продукт, с доклада от извършения одит на сигурността му и с данните за изпълнението на отправените препоръки, както и с всички виртуални машини и бази данни на модулите „Избирателни списъци“, „Административен модул“, „Електронен избор“ и „Публичен модул“.

От заключението на вещите лица се установява следното:

Уязвимостите, установени в одитния доклад, насочени към възможност за компрометиране са 7 на брой, като нито една от тях не може да се смята за критична и да доведе до сериозно компрометиране на процеса по гласуване. По отношение на препоръката за премахване на ролята на „супер администратора“, според вещите лица последната е силно преекспонирана по отношение на реалната заплаха, тъй като този потребител само обединява няколко налични потребители. Независимо от това, вещите лица са установили, че промяната на паролата на този потребител е адекватна мярка в изпълнение на препоръката.

На следващо място, вещите лица са установили няколко IP адреса, от които е гласувано многократно от различни гласоподаватели, като след направени справки са констатирани, че това са публични IP адреси на съдилища.

По отношение на поставения въпрос дали в таблиците, в които се съхраняват резултатите от гласуването, се констатира добавяне, изтриване или модифициране на гласове след края на изборния ден от потребител, различен от тези, чрез които се свързва приложението за гласуване, вещите лица са посочили, че не могат да дадат отговор, тъй като с цел гарантиране тайната на вота не са били включени одитни логове на базата данни, отчитащи в реално време постъпването на гласовете. В тази връзка, вещите лица са посочили, че при направен анализ на изходния код на системата, предоставен от ВСС, на четирите части, инсталирани на различните сървъри, не се установява наличието на административна функционалност, която да позволи нерегламентирано добавяне, изтриване или модифициране на гласове във връзка с таблиците, съхраняващи гласовете.

На второ място, вещите лица посочват, че информацията, съхранена в базата данни и работните журнали на уеб сървъра, дава възможност за идентифициране на това с кой талон е гласувано електронно, в колко часа, от кой IP адрес и тип устройство, но не URL адрес, който еднозначно може да бъде свързан с

гласоподавател. В тази връзка вещите лица са счели, че теоретично е възможно да бъдат идентифицирани гласувалите и съответно тайната на вота да бъде разкрита, като са посочили, че това е свързано с редица трудности и условности.

На трето място, при техническия оглед на системата вещите лица са установили множество входи на оторизирани потребители в различните бази от данни, което кореспондира със заложените изисквания за конфигурация и мониторинг на всички системи преди, по време и след изборния ден.

На последно място, вещите лица са констатирани, че при извличане на гласовете от базата данни и изчисление на резултата, се установява същият краен резултат, както публично обявения.

При така установените факти настоящият състав на съдии от Върховния касационен съд и от Върховния административен съд формира следните правни изводи:

Обжалваното Решение от 26.06.2022 г. на Избирателната комисия за избор на членове на Висшия съдебен съвет от квотата на съдиите е валиден административен акт, издаден от надлежен компетентен орган, в кръга на законово регламентирания му правомощия, и в изискуемата от закона форма. Избирателната комисията е избрана на проведеното на 18.06.2022 г. Общо събрание на съдиите, при спазване на установените ред и условия по чл. 29ж и чл. 29з от Закона за съдебната власт и Глава шеста, чл. 20 – 27, от Правилата за провеждане на избори на членове на Висшия съдебен съвет от съдиите, прокурорите и следователите, приети с решение на пленума на Висшия съдебен съвет по протокол № 7/17.02.2022 г. (Правилата). Съставът на Избирателната комисия съответства на чл. 29з, ал. 1 от ЗСВ и се състои от деветима редовни и петима резервни членове. Членовете отговарят на изискванията по чл. 29з, ал. 3 от ЗСВ да не са кандидат, съпруг на кандидат, роднина по права линия, по сребрена линия до четвърта степен или да се намира във фактическо съжителство с кандидат за член на Висшия съдебен съвет. На проведеното Общо събрание е взето решение да има две избирателни секции – Избирателна секция № 1, гласуване с хартиени бюлетини, и Избирателна секция № 2, електронно дистанционно гласуване, като са избрани и членовете на избирателните секции, съответно редовни и резервни. Избраните за членове на избирателните секции магистрати също кореспондират на условията по чл. 29з, ал. 3 от ЗСВ. Необходимо е да се уточни, че членовете на Избирателната комисия и на Избирателните секции не са помежду си съпрузи или във фактическо съжителство, роднини по права линия или по сребрена линия до четвърта степен – ограничение, уредено в чл. 29з, ал. 4 от ЗСВ.

Настоящият съдебен състав приема, че оспореното решение на Избирателната комисия е постановено с единодушие, в присъствието на всички членове и при липса на данни в изборната процедура и по делото за несъгласия, съответно подписване с особено мнение, отбелязване на възражение или отказ за подписване на протоколите за резултатите от проведения в два последователни дни избор на членове на Висшия съдебен съвет от квотата на съдиите. С решението за генерирания изборен резултат Избирателната комисия се е произнесла в съответствие с нормативните изисквания на чл. 29н от ЗСВ и Глава девета, чл. 37 – 49 от Правилата, а именно при наличието на предпоставките по чл. 29к, ал. 2, респективно ал. 3 от ЗСВ за редовността на избора, приемайки резултатите при проведения редовен избор и с включване на имената на избраните членове на съответната колегия и броя на гласовете, с които са избрани.

Съдебният състав приема за безспорно установено, че е спазена процедурата по публичното отваряне на изборните кутии и преброяването на подадените бюлетини, което е извършено от Избирателна секция № 1 веднага след

приключване на изборния ден. Оспореният акт е произнесен и при спазване на изискванията, разписани в чл. 42 от Правилата относно протоколирания изборен резултат от Избирателна секция № 2 от прекия избор на членове на Висшия съдебен съвет от квотата на съдиите, проведен с електронно дистанционно гласуване чрез внедрената от Висшия съдебен съвет информационна система, гарантираща тайната на вота и свободата на волеизявлението, законова възможност съгласно § 78, ал. 1 от Преходните и заключителните разпоредби на Закона за изменение и допълнение на Закона за съдебната власт (ДВ, бр. 28 от 2016 г., изм., ДВ, бр. 49 от 2018 г.) и Правилата по чл. 296, ал. 1 от ЗСВ. Конкретно за резултатите от избора всяка от секциите е съставила протокол в два екземпляра, в който са вписани общият брой на гласувалите, действителните и недействителните хартиени бюлетини и гласове по електронен път, като протоколите са подписани без забележки и възражения от председателя и от членовете на избирателната секция.

Избирателната комисия се е произнесла в пределите на своята компетентност с решение в установената писмена форма за резултатите от избора именно въз основа на тези протоколи. Решението включва имената на избраните членове на Съдийската колегия и броя на гласовете, с които са избрани, като е подписано от председателя и от членовете на Избирателната комисия по чл. 29н, ал. 3 от ЗСВ, а протоколите на избирателните секции са неразделна част от решението на Избирателната комисия.

Неоснователни са доводите на оспорващите страни за порок във формата на атакуваното решение. Излагат се доводи, че решението не съдържа фактически и правни основания в съответствие с изискванията на чл. 59, ал. 2, т. 4 от АПК. Съгласно разпоредбата на чл. 29н, ал. 1 от ЗСВ след приключване на изборния ден се извършва преброяване на подадените бюлетини. Всяка от секционните комисии съставя протокол, в който се вписват общият брой на гласувалите, действителните и недействителните бюлетини, бюлетините, подадени поименно за всеки от кандидатите. Протоколът се подписва от председателя и членовете на секционната комисия и установява получения изборен резултат. В случая такива протоколи са съставени от съответните изборни комисии за двата изборни дни. Оспореното решение отразява точно получените гласове в двете избирателни секции. Съставените по реда на Глава девета, раздел I и раздел II от Правилата протоколи на секционните избирателни комисии обективират фактическите основания за издаване на оспорения акт. Този ред за генериране на изборния резултат изрично е уреден с разпоредбата на чл. 43 от Правилата. Фактическите основания за постановяване на оспореното решение подборно са описани и в представените два протокола на Избирателната комисия, съставени при откриване на първия изборен ден 25.06.2022 г. и при откриване на втория изборен ден 26.06.2022 г. В тези протоколи са описани всички действия на Избирателната комисия във връзка със законосъобразното протичане на изборната процедура. Описани са предприетите действия във връзка с получени сигнали за невъзможност или затруднен достъп до системата за електронно дистанционно гласуване. Отразени са и предприетите от комисията действия, които да осигурят възможност на всички магистрати да упражнят активното си избирателно право. За всички действия на Избирателната комисия са съставени протоколи, подписани от всички членове и приложени към делото. С оглед на това настоящият състав прецени като неоснователен доводът на оспорващите страни за нарушаване на изискването на чл. 59, ал. 2, т. 4 от АПК оспореният акт да съдържа както правните, така и фактическите основания за издаването му.

Неоснователни са твърденията на оспорващите страни, че обжалваният избор е проведен по приети от Пленума на ВСС Правила за провеждане на избор на членове на Висшия съдебен съвет от съдиите, прокурорите и следователите, които противоречат на нормите на Закона за съдебната власт. Правилата са приети от Пленума на ВСС при предвидената изрична законова делегация на чл. 29б, ал. 1 от ЗСВ. С решение № 9 от 03.07.2014 г. по к. д. № 3/2014 г. Конституционният съд на Република България приема, че във връзка с изпълнението на конституционните му функции по чл. 130, ал. 6 от Конституцията на Висшия съдебен съвет може със закон да се възлага подзаконова нормотворческа компетентност. Конституционният съд приема, че разпоредбата на чл. 133 от Конституцията предвижда организацията и дейността на ВСС, на съдилищата, на прокурорските и на следствените органи, статутът на съдиите, прокурорите и следователите, условията и редът за назначаване и освобождаване от длъжност на съдиите, съдебните заседатели, прокурорите и следователите, както и за осъществяване на тяхната отговорност да се уреждат със закон. В същото време не съществува пречка този закон да предвиди ВСС да издава подзаконови нормативни актове при осъществяване на правомощията си по чл. 130, ал. 6 от Конституцията. Подобна възможност не е форма на делегиране на законодателна компетентност и не противоречи на основния закон. В същото решение се приема, че съществува възможност за контрол доколко нормотворческата дейност на ВСС е строго подзаконова и се осъществява в рамките на Закона за съдебната власт, като тази контролна функция е предоставена на Върховния административен съд. Неоснователно е твърдението на оспорващите, че не съществува ред, по който да бъдат оспорени правилата, които по своя характер са вътрешноевропейски акт от нормативен порядък. Съгласно разпоредбата на чл. 2, ал. 2, т. 3 от АПК вътрешноевропейските административни актове не подлежат на оспорване по реда на Административнопроцесуалния кодекс при същественото изключение, ако с тях се засягат права, свободи или законни интереси на граждани или юридически лица. Законодателят не е изключил императивно правото на оспорване на вътрешноевропейските административни актове, а е предпоставил това право с наличие на конституционното условие, предвидено в чл. 120, ал. 2 КРБ правният ефект на административния акт да засяга субективни права или законни интереси на гражданите. С Правилата за провеждане на избори на членове на Висшия съдебен съвет от съдиите, прокурорите и следователите се уреждат изборите на членове на ВСС от квотата на съдебната власт, поради което те засягат пряко правата и законните интереси на магистратската общност и са могли да бъдат оспорени пред Върховния административен съд. Тъй като такова производство не е било инициирано и съответно преди провеждане на изборите Правилата не са били отмени, то законосъобразно изборът е проведен при съобразяване на действащите норми. Поради това, че е възможен пряк съдебноадминистративен контрол по инициатива на жалбоподателите, които като магистрати са техен адресат без ограничение във времето и защото в настоящото производство не участва издателят им, законосъобразността на Правилата не се преценява по този спор.

Д. на жалбоподателите за неприложимост на разпоредбата на чл. 11, ал. 2 от Правилата поради противоречие с чл. 20, ал. 2 от ЗСВ на основание чл. 15, ал. 3 от Закона за нормативните актове и чл. 5, ал. 1 от АПК е неоснователен. Получаването от магистрата, заявил електронно гласуване, на талон за електронно дистанционно гласуване, за което попълва и подписва декларация, и задължението на административния ръководител да зареди в системата за електронен избор сканирано изображение на попълнената и подписана декларация и да отбележи в системата поредния номер на получения от магистрата талон за гласуване в срок до

два дни преди изборния ден, не са в противоречие с разпоредбата на чл. 20, ал. 2 ЗСВ, предвиждаща пряк избор чрез тайно гласуване на членовете на ВСС от квотата на съдебната власт. Електронният избор е пряк и таен, като магистратът гласува чрез случайно генерираните уникални адрес за гласуване (URL адрес) и код (парола) за гласуване, до които административният ръководител няма достъп.

Неоснователен е доводът на оспорващите страни, че изборът е проведен при съществено нарушение на нормата на чл. 360б, ал. 1 от ЗСВ, тъй като липсват данни информационната система за провеждане на електронен дистанционен избор да е съгласувана с министъра на правосъдието и с министъра на електронното управление. Според настоящия състав не е налице релевираното нарушение, предвид систематичното място на разпоредбата на чл. 360б от ЗСВ – в Глава осемнадесет „а“ от ЗСВ – Удостоверителни изявления и процесуални действия в електронна форма. Съгласно разпоредбата на чл. 360а от ЗСВ органите на съдебната власт извършват удостоверителни изявления, издават актове и извършват всички други предвидени от закона процесуални действия в електронна форма. Разпоредбата на чл. 360б, ал. 1 от ЗСВ е относима само по отношение на тези удостоверявания и изявления на органите на съдебната власт, чрез които се осъществява правораздавателната дейност. Внедрената от Висшия съдебен съвет информационна система за електронен избор на членове от квотата на съдебната власт не попада в кръга на одобрените от Пленума на ВСС информационни системи, които следва да се съгласуват с министъра на правосъдието и министъра на електронното управление.

При оспорване на решение на Избирателната комисия за изборния резултат за членове на Висшия съдебен съвет от квотата на съдиите съдът следва да констатира свързаното с резултата наличие на две предпоставки – съществени нарушения на изборния процес, относими към нарушаване на основните конституционни принципи, и тежестта на тези нарушения да е от такова естество, че да е невъзможно да се установи действителната воля на гласувалите лица. Този извод се налага от формираната практика на Конституционния съд на Република България във връзка с оспорване на обявен изборен резултат от проведени национални избори. Тези стандарти са приложими и в разглежданата изборна процедура. Подобно разбиране намира опора и в Кодекса на добрите практики по изборни въпроси на Европейската комисия за демокрация чрез право (Венецианската комисия). В § II, т. 3, б. “с“ от Кодекса изрично се подчертава, че органът, пред който се оспорват изборите, трябва да има право да ги анулира, когато нередностите са повлияли на изхода от тях.

Наред с горното, при формирането на вътрешното убеждение на настоящия съдебен състав следва да бъде съобразено и решение от 13.10.2015г., постановено от Европейския съд по правата на човека в Страсбург, Четвърто отделение, по Делото "Риза и други срещу България", съгласно което анулирането на проведени избори не следва да се допуска по чисто формални мотиви и е непропорционална мярка при недоказване в достатъчна степен на засягане на избирателни права, гарантирани от чл. 3 от Протокол № 1 на Конвенцията за защита правата на човека и основаните свободи. В същото решение е отбелязано, че активното избирателно право, така както е гарантирано в чл. 3 от Протокол № 1 не се ограничава единствено с действията, състоящи се в тайния избор на предпочитаните кандидати, а следва да включва възможността на всеки гласувал да види гласа си да оказва влияние при съставяне на изборното тяло при спазване на изборните правила. В същото решение се подчертава, че пропуск от техническо естество не доказва сам по себе си, че изборният процес е опорочен от нередности, които да оправдават анулиране на изборния резултат.

В контекста на цитираната константна практика на Конституционния съд на Република България и на посочената практика на Европейския съд по правата на човека следва да бъдат анализирани установените правнорелевантни факти касателно гарантиране на действителния изборен резултат, получен при проведения избор посредством информационната система за електронно дистанционно гласуване.

Настоящият съдебен състав намира, че е налице съответствие с разпоредбата на § 78 от Преходни и Заключителни разпоредби към Закона за изменение и допълнение на Закона за съдебната власт (обн. - ДВ, бр. 28 от 2016 г., изм. - ДВ, бр. 49 от 2018 г.).

Съобразно цитирания законов текст, прекият избор на членове на Висшия съдебен съвет от съдиите, прокурорите и следователите се провежда чрез електронно дистанционно гласуване в случай, че преди избора Висшият съдебен съвет внедри система, която да гарантира тайната на гласуването и свободното волеизявление.

На първо място, съобразявайки приетият по делото одитен доклад, както и заключението на вещите лица, следва да се приеме, че внедрената от ВСС Информационна система за електронен избор гарантира тайната на гласуването, в това число и по отношение на конкретно проведения избор.

Този извод се подкрепя от заключението на вещите лица, които са установили, че Системата дава възможност за идентифициране на това с кой талон е гласувано електронно, в колко часа, от кой IP адрес и от какъв тип устройство, но вещите лица не са открили информация в системата относно това какъв е резултатът от гласуването със съответен талон. Системата позволява да бъде установено кога е гласувано с определен талон, откъде е гласувано със съответния талон, но не съхранява данни за това как е гласувано. Гаранция за липсата на възможност за проследяване на това по какъв начин е гласувано с конкретен талон е фактът, че изключените по подразбиране одитни логове (журнали) на базата данни на системата не са били включвани и съответно не са записвани данни в реално време относно конкретно подаден вот, от който евентуално след проверка на номера на този талон, точния час на гласуване и настъпилата промяна в резултатите, да бъде установен подателят на вота.

Аргумент в посока, че тайната на вота в конкретно проведения избор не е нарушена, е и фактът, че вещите лица, разполагайки с пълен достъп до системата и работейки по експертизата в период от 3 месеца, не са успели да установят по какъв начин е гласувано с отделните талони. В тази връзка вещите лица са заявили, че е възможно теоретично да бъде създаден алгоритъм, който по определен начин да реконструира в каква последователност е гласувано и при налични включени логове да бъде установено от тези записи как е гласувано с конкретен талон. Тази теоретична възможност обаче предполага пълен достъп до системата на едно лице, както и наличието на включени логове, които да записват датата и часа на конкретно подаден вот.

Съдът счита, че подобна теоретична концепция, изложена от вещите лица, не разколебава извода, че в конкретно проведения избор тайната на вота е гарантирана, тъй като одитните логове, позволяващи да бъде правен запис на конкретно подадения вот, не са били включвани, а са били оставени изключени, както е зададено по подразбиране в системата.

Неоснователни са релевираните от страните аргументи, че Системата функционира в противоречие с принципите, заложили в препоръка СМ/Рес (2017)5[1] на Комитета на министрите до държавите членки относно стандарти за електронно гласуване, в частта им относно тайното избирателно право. Напротив,

след преглед на разпоредбите на т. 19 – 26 от Препоръката се установява, че Системата функционира именно съобразно утвърдените стандарти за гарантиране на тайната на вота. В тази връзка следва да бъде посочено, че съгласно т. 23 от Препоръката, за да бъде гарантирана тайната на вота, системата за електронно гласуване не следва да предоставя на избирателя доказателство за съдържанието на подадения глас, поради което изложеното от жалбоподателите, че липсата на възможност дадено лице да провери по какъв начин е гласувало след като е упражнило правото си, са аргументи в пряко противоречие с т. 23 от Препоръката. Неоснователни са и релевираните доводи относно невключването на одитните логове, които по подразбиране са изключени, тъй като с евентуалното им включване се създава риск от запис на конкретно подаден вот, което е в колизия с т. 26 от Препоръката, предвиждаща процесът на електронно гласуване и по специално етапът на преброяване да бъде организиран по такъв начин, че да не е възможно да се възстанови връзката между разпечатания глас и избирателя.

По така изложените аргументи, настоящият съдебен състав намира, че внедрената от ВСС система и начинът на организация на проведения избор са гарантирали тайната на вота на всеки един гласоподавател, избрал да упражни правото си на глас чрез електронно гласуване.

На следващо място, съдът счита, че е осигурена и възможността за свободно волеизявление по смисъла на § 78 от ПЗР ЗИДЗСВ, като Системата е обезпечила и гарантирала, че упражненото от всеки гласоподавател право на глас е надлежно отчетено.

Видно от представеното по делото заключение, вещите лица при техническия оглед на системата не са установили входи или опит за достъпване до различните бази от данни от неоторизирани потребители. В този смисъл съдът намира за установено, че зловредна намеса от трети страни не е реализирана. Съдът отчита обстоятелството, че вещите лица са посочили, че при направен анализ на изходния код на системата, предоставен от ВСС, не се установява наличието на административна функционалност, която да позволи нерегламентирано добавяне, изтриване или модифициране на гласове във връзка с таблиците, съхраняващи гласовете.

Това от своя страна позволява да бъде направен и последващ извод, че Системата е осигурила възможност за провеждането на свободен избор, като последната позволява както да бъде упражнен вотът на отделните гласоподаватели, така и да бъде точно отчетен и изчислен, в каквато посока е категоричното заключение на вещите лица, които са констатирани, че при извличане на гласовете от базата данни и изчисление на резултата, се установява същият краен резултат, както публично обявения.

Неоснователни са релевираните от страните аргументи, че Системата функционира в противоречие с принципите, заложили в препоръка CM/Res (2017)5[1] на Комитета на министрите до държавите членки относно стандарти за електронно гласуване, в частта им относно свободното избирателно право. Напротив, след преглед на разпоредбите на т. 10 – 18 от Препоръката се установява, че Системата функционира именно съобразно утвърдените стандарти за гарантиране на свободното избирателно право. В тази връзка Системата изисква потвърждение на вота, преди изпращането му към електронната урна, каквото е изискването на т. 12 от Препоръката, и потвърждава, че гласуването е успешно завършено, каквото е изискването на т. 16 от Препоръката. По делото не е установено системата да позволява административна функционалност, която да разреши нерегламентирано добавяне, изтриване или модифициране на гласове във връзка с таблиците, съхраняващи гласовете, каквото е изискването на т. 15 от

Препоръката. Изрично следва да бъде подчертано, че Системата не допуска упражняването на право на глас от лице, за което не е активиран URL адрес. Създаденият механизъм за регистрация на заявителите да гласуват електронно, подробно описан във фактическата обстановка (изготвяне на избирателни списъци на заявителите да гласуват електронно от страна на ВСС, генериране кодовете за гласуване /талоните/, които представляват URL адрес и парола за гласуване от страна на „АБАТИ“ АД, получаването на талоните лично срещу подпис от страна на съдиите и активирането им в системата от административните ръководители на съдилищата), настоящият съдебен състав намира за достатъчна гаранция по смисъла на т. 18 от Препоръката за превенция срещу упражняване на правото на глас от лице, което няма право на глас. По делото са представени и списъци с гласувалите регистрирани в системата съдии, от които се установява, че няма нито едно гласувало лице, което да не притежава право на глас.

В тази връзка съдът счита, че именно няколкото изолирани случая, в които не са активирани в срок URL адресите на съдии, заявили желание за гласуване по електронен път, доказват, че е налице необходимият защитен механизъм по смисъла на т. 18 от Препоръката за превенция срещу упражняване на правото на глас от лице, което не е регистрирано по надлежен ред в системата, дори и в случаите на пропуск от страна на административния ръководител, който самият той декларира, че е допуснал.

На последно място, системата позволява и да бъде проверено дали гласовете, постъпили в базата данни от вота на регистрираните съдии, съответстват на обявения резултат, което в конкретния случай е сторено посредством заключението на вещите лица, установили, че изборните резултати напълно съответстват на гласовете, извлечени от базата данни, каквото е и изискването на т. 17 от Препоръката.

По така изложените аргументи, настоящият съдебен състав намира, че внедрената от ВСС Система и начинът на организация на процесния избор са гарантирали изразяването и отчитането на свободния избор на всеки съдия, който го е упражнил посредством Системата.

Неоснователен е доводът на жалбоподателите за допуснати съществени нарушения в изборния процес поради липса на гаранции, че вотът е личен, предвид предоставената с Правилата възможност на административните ръководители да разполагат с информация дали съдията е избрал електронния вот и дали ще го упражни. Административният ръководител не би могъл да упражни правото на избор вместо друг магистрат, тъй като URL адресът и паролата за гласуване са уникални и случайно генерирани и той не разполага с тях. Гаранция, че вотът е личен, е и невъзможността за повторно гласуване с един и същ талон в същия изборен ден.

Д. на жалбоподателите за допуснати съществени нарушения в изборния процес поради липса на гаранции, предвид коментарите в публичното пространство, че административни ръководители на съдилища събират талони на съдии или се канят да го направят, и липсата на данни Съдийската колегия на ВСС да е извършила проверка и да е предприела конкретни действия, за да се предотврати тази злоупотреба, е недоказан, поради което е и неоснователен. Не са доказани случаи на неавтентичност на вота.

Неоснователни са и релевираните от страните възражения, че в изборния процес е констатирана аномалия, свързана с гласуването на множество потребители от един IP адрес.

Съдът, установявайки, че IP адресите, от които е осъществено гласуване на повече от един потребител, са публични IP адреси на съдилища и съобразявайки

посоченото от вещите лица, че обичайна практика е всеки съд да разполага само с един външен IP адрес, макар в него да са налични множество свързани с интернет компютри, счита, че не става въпрос за аномалия в изборния процес. В тази връзка, отчитайки заключението на вещите лица, съдът приема, че гласовете на всички съдии, които са избрали да упражнят правото си на глас в сградата на съда, в който работят, са отчетени като подадени от един IP адрес, независимо от факта, че всеки е гласувал през служебния си компютър. Отчитани са и достъпванията до системата през IP адреса на определен съд и при неуспешно гласуване (неточен URL адрес, неточна парола и други затруднения), поради което те са повече от броя на гласоподавателите. По тези съображения, съдът намира, че отчитането на гласуване от множество потребители от единствения публичен IP адрес на даден съд не представлява аномалия и не рефлектира върху достоверността на получените резултати.

Неоснователни са и релевираните от жалбоподателите възражения за нарушение на чл. 51 от Правилата, изразяващи се в липсата на цифрово подписан изходен код и хеш на използваните приложения, както и възраженията, че това прави невъзможно да бъде установено дали е налице идентичност между изработения, одитирания и използвания в изборите продукт. В тази връзка следва да бъде посочено, че вещите лица са посочили, че в хода на изработване на експертизата са направили декомпилиране на изпълнимите файлове, т.нар. обратен инженеринг, от който не се установяват разминавания в системите, поради което съдът приема, че е налице идентичност на системата, която е използвана в изборния ден и тази, върху която е изработено заключението.

Неоснователни са релевираните от жалбоподателя В. възражения, че системата не гарантира надеждност и сигурност по смисъла на т. 40 – 49 от Препоръката. В тази връзка съдът намира за необходимо да посочи, че от една страна, вещите лица са установили при техническия оглед на Системата входи на оторизирани потребители в различните бази от данни, което кореспондира със заложените изисквания за конфигурация и мониторинг на всички системи преди, по време и след изборния ден, а от друга страна не са установили никакви влизания от страна на неоторизирани потребители в системите, поради което съдът счита, че са взети всички мерки за гарантиране на надеждността и сигурността на Системата, като в този смисъл е и заключението на вещите лица, които не са констатирани никакъв нерегламентиран достъп до последната от трети лица.

Неоснователни са и релевираните от жалбоподателя В. възражения, че не са спазени изискванията на Препоръката за прозрачност, наблюдение и отчетност – т. 31 - 39. Както вече бе посочено, одит на информационната и комуникационна сигурност на Информационната система за електронен избор на членове на Висшия съдебен съвет от квотата на съдебната власт е възложен на „Сиела Н.“ АД, като докладът от извършения одит е представен на 28.03.2022 г.

Заключението на доклада е, че системата за електронно гласуване може да се използва на предстоящите избори без изменение, тъй като последната въпреки констатираните несъществени уязвимости, гарантира както тайната на вота, така и невъзможността за манипулиране на резултатите.

Крайният извод, който се налага е, че внедрената от ВСС Информационна система за електронен избор на членове на Висшия съдебен съвет от квотата на съдебната власт е гарантирала тайната на гласуването и свободното волеизявление по отношение на процесния избор на членове на ВСС от квотата на съдиите.

Пропуските на административни ръководители на РС Луковит, РС Стара Загора и РС Елхово да заредят в информационната система за електронен избор сканираните декларации за избор на начин на гласуване на общо 24 съдии не е

довело до лишаване на тези магистрати от изборно право. По отношение на тях е взето решение от Избирателната комисия и им е предоставена възможност да гласуват с хартиени бюлетини, като някои от тях са упражнили активното си изборно право. Обстоятелството, че това затруднява упражняването на правото на глас поради отдалечеността на тези градове от [населено място], не е основание за касиране на целия избор, предвид общия брой на тази група магистрати спрямо всички гласували и разликата между последния избран кандидат и следващия неизбран.

С оглед на тези съображения не се установяват твърденията от жалбоподателите за нарушения на § 78 от Преходни и Заключителни разпоредби към Закона за изменение и допълнение на Закона за съдебната власт (обн. - ДВ, бр. 28 от 2016 г., изм. - ДВ, бр. 49 от 2018 г.), и Правилата за провеждане на избори на членове на Висшия съдебен съвет от съдиите, прокурорите и следователите, както и на принципите, заложили в препоръка CM/Res (2017)5[1] на Комитета на министрите до държавите членки относно стандарти за електронно гласуване.

С оглед на изложените мотиви, настоящият състав счита, че оспореният административен акт е постановен в изискуемата от закона писмена форма. Фактическите основания за приемане на решението се съдържат в приложените към приетата административна преписка писмени доказателства - протоколите на двете изборни секции, обсъждането на тези резултати и предприетите от Избирателната комисия действия за законосъобразното протичане на изборния процес са обективирани в нарочно съставени протоколи за двата изборни дни и са подписани без особено мнение от всички членове на комисията. Решението е постановено при спазване на материалния закон. Изборната процедура е проведена при спазване на правила, приети от Пленума на ВСС, съобразно изричната законова делегация на чл. 29б, ал. 1 от ЗСВ. В хода на производството по оспорване на решението на Избирателната комисия, с което са обявени получените от кандидатите изборни резултати и са определени избраните кандидати за изборни членове на ВСС от квотата на съдиите, не се установиха съществени нарушения на административнопроизводствените правила, които да дават основание за анулиране на получения изборен резултат. За да са налице такива нарушения следва да са налице две кумулативни предпоставки: съществени нарушения на изборния процес, чиято тежест да е от такова естество, че да не е възможно да се установи действителната воля на избирателите. По делото не се установи да са допуснати нарушения от такова естество. Не се установи по безспорен начин Информационната система за електронен избор на членове на Висшия съдебен съвет от квотата на съдебната власт да допуска пряко разкриване на тайната на вота в хода на изборния ден, не е налична и административна функционалност, която да позволи нерегламентирано добавяне, изтриване или модифициране на гласове. Не е налице и твърдяното несъобразяване с целта на закона. В мотивите към проекта на Закона за изменение и допълнение на Закона за съдебната власт (№ 602-01-10 от 07.03.2016г.) изрично е посочено, че с цел максимално гарантиране на широка представителност се създава нов раздел I към глава втора на ЗСВ, уреждащ подборно прекия избор на членове на ВСС от професионалната квота. Чрез тази процедура се прилага принципът „един магистрат – един глас“. Преследваната от закона цел в най-пълна степен се гарантира чрез дадената възможност изборът да бъде проведен чрез дистанционно електронно гласуване, посредством внедрена от ВСС система, която гарантира тайната на гласуването и свободното волеизявление. Изборът е проведен чрез информационна система, която преди това е одитирана от външен одитор и не са установени уязвимости, които да нарушават законовите изисквания. Именно в съответствие с целта на закона изборът е проведен чрез

информационната система, като по този начин е дадена възможност на по-голям брой магистрати да участват пряко в избора за избиране на членове на ВСС от професионалната квота.

По тези мотиви настоящият състав счете, че оспорването като неоснователно следва да бъде отхвърлено.

Воден от горното и на основание чл. 172, ал. 2, предложение последно от АПК, приложим на основание чл. 29н, ал. 6 от ЗСВ, петчленният състав на ВКС и ВАС, формиран на основание чл. 29г, ал. 4 ЗВС, състоящ се от трима съдии на ВКС и двама съдии на ВАС, избрани на принципа на случаен подбор чрез електронно разпределение

РЕШИ:

ОТХВЪРЛЯ жалбата на А. С. А. – съдия в Софийски градски съд и кандидат за избран член на Висшия съдебен съвет от квотата на съдиите, Т. Б. Ж. – съдия в Административен съд София-град и кандидат за избран член на Висшия съдебен съвет от квотата на съдиите и В. Г. В. – съдия в Софийски градски съд и кандидат за избран член на Висшия съдебен съвет от квотата на съдиите срещу Решение от 26.06.2022 г. по чл. 29н, ал. 3 ЗСВ на Избирателната комисия за избор на членове на Висшия съдебен съвет от квотата на съдиите, избрана с решение на Общото събрание на съдиите от 18.06.2022 г.

ОСТАВЯ БЕЗ РАЗГЛЕЖДАНЕ жалбата на В. А. Ц. – съдия в Районен съд Луковит, срещу Решение от 26.06.2022 г. по чл. 29н, ал. 3 от Закона за съдебната власт, на Избирателната комисия за избор на членове на Висшия съдебен съвет от квотата на съдиите, избрана с решение на Общото събрание на съдиите от 18.06.2022 г. и **ПРЕКРАТЯВА** производството в тази част.

Решението е окончателно.

ПРЕДСЕДАТЕЛ:

ЧЛЕНОВЕ: